

Ježiš je odsúdený na smrť **POCESTNÝCH SA UJAŤ**

Keď sa napĺňali dni, v ktoré mal byť vzatý zo sveta, pevne sa rozhodol ísť do Jeruzalema a poslal pred sebou poslov. Oni sa vydali na cestu a prišli do istej samarijskej dediny, aby mu pripravili nocľah. Ale neprijali ho, lebo mal namierené do Jeruzalema. (Lk 9, 51 – 53)

Pane Ježišu, na začiatku tvojej cesty do Jeruzalema, a teda k smrti, si bol odmietnutý – neprijali ťa. Pretože si bol cudzincom! Pretože si patril k inému národu, ktorý vyznával odlišné náboženstvo... Odopreli ti prijatie – človeku idúcemu na smrť.

Pane, toto všetko je nám veľmi známe – akoby to bolo vystrihnuté z našich novín, pripomína nám to situácie z našich ulíc. Odmietame prijať ľudí, ktorí hľadajú lepší život, neraz si len chcú zachrániť životy (sú v nebezpečenstve smrti), ktorí klopú na dvere našich krajín, kostolov a domov. Sú cudzincami, vidíme v nich nepriateľov, bojíme sa ich náboženstva. A ich chudoby!

Namiesto prijatia a pohostinnosti nachádzajú smrť: na pobrežiach Lampedusy, Grécka, v utečeneckých táboroch. Odmietnutie prijať ich sa ľahko stáva rozsudkom smrti. Pre nich. A tiež pre teba! V posledných rokoch si bol odsúdený na smrť v osobe 30 000 utečencov. Odsúdený – kým? Kto súhlasil s týmto rozsudkom?

„Som cudzincom,“ hovoríš nám dnes, „nemám kde hlavu skloniť, narodil som sa v maštali, odmietli ma v hostinci. Poznám horkosť falošnej pohostinnosti – ako v dome farizeja Šimona, ktorý mi nedal ani vodu na nohy, ani olej na moju hlavu.“ Pripomínaš nám učeníkov z Emauz: keď pozvali „cudzinca“ k stolu, otvorili sa im oči a spoznali... Teba!

A my prosíme: otvor naše oči! Dovoľ nám spoznať ťa! V hosťoch, ktorí sa náhle ocitli vedľa nás. V bezdomovcoch spiacich na našich vlakových stanicích, pri bránach našich domovov, v kanáloch, pod mostami. Ty žiješ v každom cudzincovi. A vládneš ako núdzny na veky vekov. Amen.

2

Ježiš berie kríž na svoje plecía HLADNÝCH KŔMIŤ

Keď vystúpil a videl veľký zástup, zľutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce bez pastiera. A začal ich učiť mnohým veciam. Keď už bolo veľa hodín, pristúpili k nemu jeho učeníci a hovorili: „Toto miesto je pusté a je už veľa hodín. Rozpusť ich, nech sa rozídu do okolitých osád a dedín kúpiť si niečo na jedenie.“ On im odpovedal: „Vy im dajte jesť!“ Vraveli mu: „Máme ísť nakúpiť za dvesto denárov chleba a dať im jesť?“ Opýtal sa ich: „Koľko máte chlebov? Choďte sa pozrieť!“ Keď to zistili, povedali: „Päť a dve ryby.“ (Mk 6, 34 – 38)

Čo najviac potrebujeme, keď čelíme krížu – napríklad krížu hladu našich bratov a sestier? Zvyčajne myslíme ako apoštolí: za dvesto denárov nenakúpime dostatok chleba. Dvesto denárov! Sedemmesačný plat? Ako zohnať takúto sumu naraz? Tento kríž nás prerastá... Zdanlivo bezmocní hľadáme riešenia, ako presunúť problémy na iných: pošleme ich do okolitých osád a dedín, aby si sami kúpili niečo na jedenie.

Ale ty hovoríš: „Vy im dajte jesť!“ A pýtaš sa: „Koľko máte chlebov?“ Nežiadaš to, čo nemáme, ale čo máme! A či sa vieme podeliť s tým, čo máme: päť chlebov a dve ryby... Nepýtaš sa, či je to dosť pre všetkých – pýtaš sa, či sme ochotní podeliť sa!

A tu začíname rozumieť, prečo je vo svete hlad. Nie kvôli nedostatku chleba, ale kvôli nedostatku solidarity. Vo svete nie je nedostatok chleba – tretina vyprodukovaných potravín skončí v odpade. A v rovnakej chvíli, každých šesť sekúnd zomiera dieťa od hladu a dnes – tento večer, takmer miliarda ľudí na celom svete nevie, či bude mať zajtra čo jesť.

Pane Ježišu, chválime ťa za všetkých, ktorí prinášajú milosrdenstvo našim hladným bratom a sestrám. Vďaka ti za tých, ktorí zložili sľub chudoby a pomáhajú tým, ktorí sú chudobnejší ako oni sami. Ukazujú, že – aby pomohli – nepotrebujú v prvom rade veľké prostriedky, ale veľkorysé srdce! Daj nám také srdce – solidárne a ochotné sa podeliť, hoci aj v chudobe.

Obnov v nás aj chápanie pôstu. Pôst – nie ako zdravá diéta, ale ako skutočný skutok lásky. Napokon, prosíme ťa za všetkých, ktorých kríž vidíme v tomto zastavení - za hladných a za umierajúcich hladom. Živý chlieb! Pomôž im! A nám odpusť... Amen.

Ježiš padá prvýkrát pod krížom HRIEŠNIKOV NAPOMÍNAŤ

Tu prišli k nemu s ochrnutým človekom; niesli ho štyria. A keď ho pre zástup nemohli priniesť až k nemu, odkryli strechu tam kde bol, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: „Synu, odpúšťajú sa ti hriechy.“ Sedeli tam aj niektorí zákonníci a v srdci uvažovali: „Čo to tento hovorí? Rúha sa! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy?“ Ježiš hneď svojim duchom spoznal, že tak rozmýšľajú, a povedal im: „Prečo si to myslíte vo svojich srdciach? Čo je ľahšie - povedať ochrnutému: „Odpúšťajú sa ti hriechy,“ alebo povedať: „Vstaň, vezmi si lôžko a choď!“? Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy - povedal ochrnutému: „Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a choď domov.“ (Mk 2, 3 – 11)

Pri pohľade na tvoj pád, Ježišu, premýšľam o svojich vlastných pádoch – o ťažkých hriechoch, ktoré ma zrážajú na zem. Už len spomienka na ne ma dlávi. Nemôžem prísť k tebe svojimi vlastnými silami. Som chromý – viac ako ten ochrnutý z evanjelia. On aspoň prijal pomoc – jeho priatelia ho priniesli k tebe. Ja utekám so svojím hriechom do samoty, výčitky odbúravam pokrčením pliec alebo – ešte častejšie – agresiou.

Ďakujem ti, že som tu dnes, a že počujem, čo hovoríš ochrnutému hriešnikovi. Ako prvé hovoríš: syn (!), a až potom: odpúšťajú sa ti hriechy. Nezačínaš hriechmi. Voláš ma „synom“ – hoci by som si bol myslel, že na to už nemám nárok: Nie som hoden volať sa tvojím synom; prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov. Ale ty hovoríš: „Nádenník? Nie! Nikdy!“ – „Tu je tvoj prsteň, sandále a plášť!“

Mnohokrát som to zakúsil vo sviatosti pokánia. Nie poníženie, ale obnovenie mojej dôstojnosti! Toľkokrát si ma zdvihol zo zeme!

Pane Ježišu, buď zvelebený v každej spovednici vo svete. Plný milosrdenstva. Odpúšťajúci nie 7, ani 77, ale 777-miliónkrát! Nikdy sa neunavíš odpúšťať. Buď takým v každom spovedníkovi!

Daj, aby bola sviatosť zmierenia vždy a pre každého skúsenosťou milosrdenstva a úcty. Prosíme za tých, ktorí sa roky vyhýbajú spovedi kvôli strachu, hanbe alebo zanedbávaniu. Daj im svojho Ducha, ktorý nás usvedčuje z hriechov, pretože nám je daný na odpustenie hriechov!

Prosíme aj za tých, ktorých životné rozhodnutia vzdialili od sviatostného rozhrešenia. Konaj v ich svedomí, rozmnožuj ich lásku, pošli ich ku nám, aby sme ich priviedli späť do Cirkvi.

Daj, aby sme si zamilovali Cirkev, ktorá nikdy nie je bezmocná voči hriechu, hoci je zložená z hriešnikov. Svätý, svätý, svätý Priateľ hriešnikov naveky. Amen.

4

Ježiš sa stretáva so svoju matkou
ZARMÚTENÝCH TEŠIŤ

Satan sa vzdialil spred Pánovej tváre a ranil Jób a ukrutným vredom od päty nôh až po temeno hlavy. Takže Jób si vzal črepinu, aby sa mal čím oškrabovať, a utiahol sa na smetisko. Keď traja Jóbovi priatelia počuli o všetkom nešťastí, ktoré ho postihlo, prišli každý zo svojho kraja: Elifaz z Temanu, Bildad zo Šuachu a Sofar z Naamatu. Uzhovorili sa, že mu pôjdu prejavíť sústrasť a potešiť ho. Už zďaleka ho videli, ale nepoznali ho. Izaplakali hlasno, roztrhli si odev a zvysoka si trúsili prach na hlavy. Sadli si k nemu na zem, ale sedem dní a sedem nocí mu nik nepovedal ani slova, lebo videli, že jeho bolesť je nesmierna. (Jób 2, 7 – 8. 11 – 13)

Pane Ježišu, ty a tvoja matka ste nemali čas zostať v tichu jeden s druhým. Nebolo vám daných sedem dní a sedem nocí. Muselo stačiť niekoľko sekúnd, stretnutie očí. A srdc. Bez slov. Bez akýchkoľvek gest. Zhustená intenzita lásky!

Tak ako Jóbovi priatelia, aj tvoja matka prišla s tebou trpieť, potešiť ňu. Rovnako ako oni ňu pravdepodobne tiež ťažko rozpoznala - zraneného, zakrvaveného, vstávajúceho z pádu. Tradícia zachovala spomienku na miesto, na ktorom si padol a kde si sa stretol so svojou matkou. Uprostred kanála, ktorý ide cez Jeruzalem a zbiera všetky odpady a nečistoty. Božský Jób, jediný spravodlivý, nepadol si do hnoja, ale doprostred ľudskej špiny.

Ty, prvý Utešiteľ. Ako veľmi si potreboval útechu na krížovej ceste... Našiel si ju v tichom stretnutí so svojou matkou.

Nie je azda tichá spoluúčasť najlepšou oporou zarmúteným? Pretože zdieľané ticho nie je len nerozprávanie. Je to skôr spoločné načúvanie a čakanie na odpoveď od Pána! Takto hovorí Božie slovo: *Dobré je ticho čakať Pánovo spasenie.* (Nár 3, 26)

Mária, Tešiteľka zarmútených, chceme sa učiť od teba milosrdnej, tichej prítomnosti pri tých, ktorí trpia. Milujeme ňu, Ježišu Kriste, a teba, Duchu Svätý, Utešiteľu, ktorý nás potešuješ v každom súžení. Daj, aby sme boli aj my schopní potešovať tých, ktorí sú v akomkoľvek súžení, útechou, ktorou sme my sami utešovaní od Boha.

5

Šimon z Cyrény pomáha Ježišovi niesť kríž CHORÝCH NAVŠTEVOVAŤ

Keď potom Ježiš vošiel do Petrovho domu, videl, že jeho testiná leží v horúčke. Dotkol sa jej ruky a horúčka ju opustila. Hneď vstala a obsluhovala ho. Keď sa zvečerilo, priniesli k nemu mnohých posadnutých zlými duchmi a on slovom vyhánal duchov a uzdravoval všetkých chorých, aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš: „On vzal na seba naše slabosti a niesol naše choroby.“ (Mt 8, 14 – 17)

Vzal si na seba naše slabosti a niesol si naše choroby. Šimon, naopak, nechcel vziať na seba tvoj kríž. Nechcel pomôcť. Museli ho prinútiť... Nemám právo súdiť ho. Rovnako túžim uniknúť pred chorobami a slabosťami druhých. Nie je to preto, že zabúdam na to, že si ty ako prvý vzal na seba všetky moje choroby a slabosti?

Povedal si o sebe: *Bol som chorý*, ale ja ťa poznám najmä ako lekára – poslaného k chorým, nie k zdravým. Mnohokrát si už prišiel ku mne počas choroby. Koľkokrát si mi už podal ruku a zdvihol ma? Z chorôb ťažších ako horúčka: z egoizmu, lenivosti, nečinnosti, nedostatku dôvery v seba samého. Nechcem popierať to, čo tak často s tebou zažívam.

Pane Ježišu, dobrorečíme ti vo všetkých, ktorí pomáhajú chorým - nielen profesionálne, ale z povolania. Vo všetkých, ktorí najlepšie opisujú pojem „zdravotná starostlivosť“: v lekároch, zdravotných sestrách, všetkých zamestnancoch nemocníc a kliník. Prosíme ťa za všetkých nemocničných kaplánov a dobrovoľníkov, ktorí ich podporujú. Za náboženské kongregácie, ktorých charizmou je slúžiť chorým. Za nich prosíme o nové, početné povolania. Modlíme sa za lekárov na misiách a všetkých dobrodincov, ktorí ich podporujú v práci.

Prosíme ťa, naplň nás súcitom voči každému chorému. Aby sme boli pripravení ochotne, nenútené pomôcť. Aby sme boli štedrý v obetovaní času na návštevu chorých (doma, v nemocniciach, v liečebnom ústave). A v modlitbe. Amen.

6

Veronika podáva Pánu Ježišovi šatku
VÄZŇOV VYKUPOVAŤ

Vtedy k nemu odzadu pristúpila istá žena, ktorá dvanásť rokov trpela na krvotok, a dotkla sa obruby jeho odevu. Povedala si totiž v duchu: „Ak sa dotknem čo len jeho odevu, ozdraviem.“ Ježiš sa obrátil a keď ju zazrel, povedal: „Dúfaj, dcéra, tvoja viera ťa uzdravila.“ A žena bola od tej hodiny zdravá. (Mt 9, 20 – 22)

Evanjeliá nespomínajú meno tejto ženy. Spomína ju tradícia: Veronika! Táto žena – kedysi uzdravená tebou z krvotoku – nemohla zostať ľahostajná teraz, keď si krvácal na krížovej ceste. Bol to opätovaný skutok milosrdenstva. Raz si ju oslobodil od krvotoku a nečistoty, teraz ona utiera krv z tvojej tváre a aspoň na chvíľu obnovuje jej čistotu.

Tvár Odsúdeného, pokrytá krvou, potom a špinou, sa opäť objavila pred všetkými ako dôstojná tvár Ježiša Nazaretského! Nevidela ňa tak očami srdca už predtým, ako siahla po šatke? Videla väžňa s tvárou Božieho Syna!

Čo to znamená: navštevovať, potešovať väžňov? Nejde o akúkoľvek útechu. Je to o stretnutí, ktoré umožní väžňovi znovuobjaviť v sebe tvár Božieho syna alebo dcéry – nezmazateľný obraz Božieho Syna – zdroj nekonečnej ľudskej dôstojnosti!

Pane Ježišu, navštevuješ nás v každom trápení – v našich slabostiach, žiadostivostiach a závislostiach. A vždy v nás vidíš Božích synov a dcéry – hoci my vidíme v sebe len väžňov, závislých na drogách, alkohole, pornografii, emocionalite, hrách, počítačoch, mobiloch, peniazoch, pohodlí... čomkoľvek! Pre teba je tvár každého jedného z nás vždy tvárou Božieho dieťaťa. Tvoj pohľad nám opätovne prináša dôstojnosť! Ide hlbšie ako Veronikina šatka.

Prosíme ťa, aby sme ako Veronika boli ochotní a schopní potešovať väžňov. Prived' nás k ľuďom trpiacim akoukoľvek závislosťou alebo otroctvom. Nauč nás súťou zmýšľať o všetkých, ktorí sú väznení – vo väzeniach, nápravných zariadeniach, pracovných táborech, miestach zadržania. Buď našou cestou k nim. Amen.

Ježiš padá druhýkrát pod krížom UBLIŽUJÚCIM ODPÚŠŤAŤ

Keď začal účtovať, priviedli mu jedného, ktorý bol dlžen desaťtisíc talentov. Ale pretože nemal skadiaľ vrátiť, pán rozkázal predat' jeho ženu aj jeho deti i všetko, čo mal, a dlh splatiť. Vtedy mu sluha padol k nohám a na kolenách ho prosil: „Pozhovej mi a všetko ti vrátim.“ A pán sa nad sluhom zľutoval, prepustil ho a odpustil mu aj dlžobu. No len čo ten sluha vyšiel, stretol sa so svojim spolusluhom, ktorý mu dlhoval sto denárov. Chytil ho pod krk a kričal: „Vráť, čo mi dlhuješ!“ Jeho spolusluha mu padol k nohám a prosil ho: „Pozhovej mi a dlžobu ti splatím.“ On však nechcel, ale odišiel a vrhol ho do žalára, kým dlh nesplatí. Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli a rozpovedali svojmu Pánovi všetko, čo sa stalo. A tak si ho pán predvolal a povedal mu: „Zlý sluha, ja som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojim spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?“ A rozhnevaný pán ho vydal mučiteľom, kým nesplatí celú dlžobu. (Mt 18, 24 – 34)

Pane, odpustil si mu tak veľa! Odpustil si mu dlh, aký si nevieme ani predstaviť. Desaťtisíc talentov. Dvestosedemdesiat ton zlata!

Odpušť mi, že sa pýtam: nemohol si mu odpustiť aj to, že neušetril svojho dlžníka? Odpustil si mu jeho nepredstaviteľné hriechy... Prečo si mu neodpustil aj jeho odmietnutie odpustenia? Je snáď odmietnutie odpustenia priestupkov takým veľkým hriechom? Nemal právo dožadovať sa spravodlivosti?

Mal. Ale v tom nespočíval jeho hriech. Nešlo o to, že nedokázal odpustiť, ale že premárnil lásku, ktorá mu bola v takej hojnej miere udelená. Preukázal si mu bezhraničné milosrdenstvo nie preto, aby sa cítil slobodný od dlhu, ale aby preukazoval rovnakú lásku tým, s ktorými sa stretne. Aby odpustil s rovnakým odpustením, s akým sa on stretol. Nepožadoval si od neho nič, čo by si mu nedal ako prvý. A nadmieru!

Pane Ježišu, chválime Ťa za tvoju prítomnosť a moc vo všetkých, ktorí odpúšťajú. Ty si Milosrdenstvo, ktoré nás robí schopnými odpúšťať dobrovoľne priestupky. Prosíme Ťa pri tomto zastavení: znič v nás starého človeka! Zabi v nás nemilosrdného dlžníka! Nauč nás odpúšťať ochotne – prostredníctvom varovania, bez čakania na žiadosť a ospravedlnenie od previnilcov. Aké úžasné je tvoje milosrdenstvo! Chcem mu uveriť. Dokonca aj vtedy, keď ma voláš ponúkať ho druhým – odpúšťať bez zaváhania. Amen.

8

Ježiš napomína plačúce ženy
NEVEDOMÝCH VYUČOVAŤ

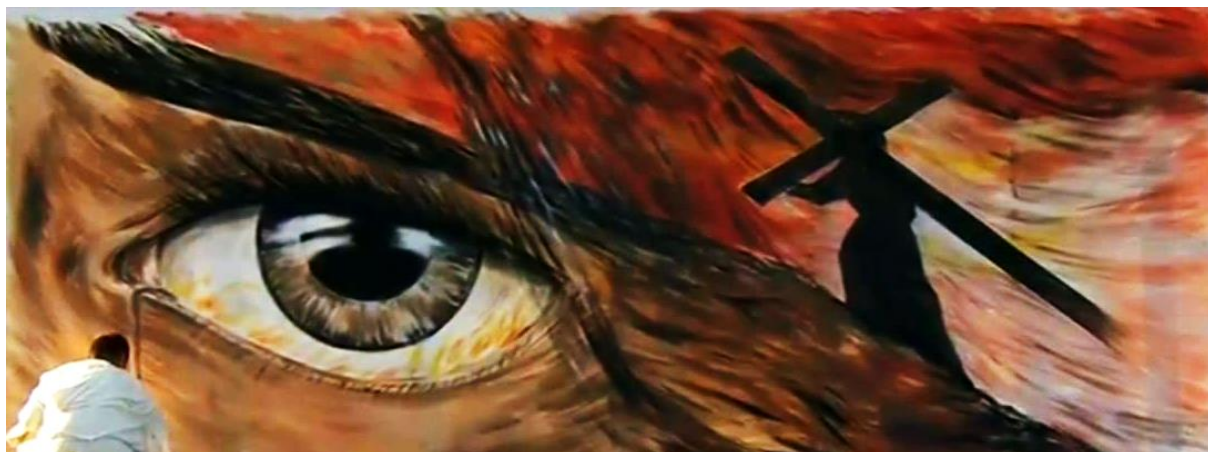
On ustal a šiel. Tu videl Etiópčana, eunucha a veľmoža etiópskej kráľovnej Kandaky, správcu všetkých jej pokladov, ktorý sa prišiel do Jeruzalema pokloniť Bohu a už sa vracal. Sedel na svojom voze a čítal proroka Izaiáša. Keď Filip pribehol a počul, že číta proroka Izaiáša, opýtal sa: „A aj rozumieš, čo čítaš?“ On odvetil: „Ako by som mohol, keď mi to nik nevysvetlí?“ A poprosil Filipa, aby nastúpil a sadol si vedľa neho. Tu Filip otvoril ústa a počnúc týmto miestom z Písma, zvestoval mu Ježiša. (Sk 8, 27 – 28. 30 – 31. 35)

Pane Ježišu, spoznávame moc a milosrdenstvo tvojho Ducha, ktorý povedal Filipovi, aby sa pripojil k mužovi a učil ho. Milosrdenstvo, pretože tento muž bol „cudzincom“ a vylúčeným zo spoločenstva modlitby a bohoslužby. Moc, ktorá vyústila do viery a krstu. Radi by sme sa učili od Filipa schopnosti poučovať nevedomých – poučovať naplnení pokorou, podnecovať účastníka dialógu k zodpovedaniu najdôležitejších otázok; poučovať s pohľadom zameraným na teba – na udalosti tvojej smrti a zmŕtvychvstania – poučovať tak, že poslucháča vedieme k tomu, aby v tebe rozpoznať Pána a Spasiteľa.

Ty sám nám odhaľuješ schopnosť milosrdne poučovať nevedomých v tomto zastavení – rozprávaš so ženami, ktoré ťa sprevádzali: „*Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi.*“ (porov. Lk 23, 28) Poučáš, lebo miluješ. Poučáš uprostred svojho vlastného utrpenia – zabúdaš na seba, prekonávaš svoje vlastné utrpenie.

Pane Ježišu, kontemplujúc toto zastavenie tvojej krížovej cesty sa učíme, že poučanie by malo byť vždy skutkom lásky a milosrdenstva. Odprosujeme ťa za chvíle v živote, keď sme poučovali ostatných v hneve, pýche – naším vlastným spôsobom – keď sme boli tvrdohlaví v našich odsúdeniach. Odprosujeme ťa za chvíle, keď sme chceli zažiariť svojou vlastnou múdrosťou, ktorou sme zakrývali teba – zdroj múdrosti a vtelenú Múdrost'. Odprosujeme ťa za všetky situácie, v ktorých sme zneužili dôveru tých, ktorých si nám zveril, aby sme ich vyučovali.

Prosíme ťa, Pane, za všetkých učiteľov, profesorov, katechéto, pedagógov a predovšetkým rodičov: naplň ich mocou a milosťou, aby mohli viesť a vyučovať tých, ktorých si im zveril. S múdrymi slovami a presvedčivým svedectvom. Božský Učiteľ a Svedok, ktorý žiješ a kraluješ naveky vekov. Amen.

Ježiš padá tretí raz pod krížom **POCHYBUJÚCIM DOBRE RADIŤ**

Vtedy im Ježiš povedal: „Všetci odpadnete, lebo je napísané: Udriem pastiera a ovce sa rozprchnu.“ Peter mu povedal: „Aj keby všetci odpadli, ja nie.“ Ježiš mu odvetil: „Veru, hovorím ti: Ty ma dnes, tejto noci, skôr, ako dva razy kohút zaspieva, tri razy zaprieš.“
(Mk 14, 27. 29 – 30)

Krátko pred svojím utrpením, Ježišu, si ukázal svojim učeníkom pochybnosť ako pád a ako následok ďalších pádov. Pochybnosť, ktorá so sebou prináša útek, rozptýlenie, zradu. Pochybnosť nie o sebe, o svojich vlastných silách, ale pochybnosť o tebe. Ty si povedal: viera každého z vás bude otrasená. Pochybnosti...

Pochybnosť, ktorá mi berie silu a zráža ma k zemi. Pochybnosť, či vôbec niekedy vstanem z pádu. Každý z mojich hriechov prináša so sebou ďalšie. S každým ďalším hriechom stále viac a viac strácam nádej. Pochybnosť, ktorá mi hovorí: „Tento zvyk je teraz silnejší ako ty!“ Táto pochybnosť je koniec koncov pochybovaním o tebe! Že nie si dosť silný, aby si ma zdvihol. Že ma nechceš pozdvihnúť. Môžeš dokonca milovať niekoho, ako som ja? Pochybnosť o skutočnostiach Paschy. Pochybnosť o cieľi a zmysle môjho života. V tvoju prozreteľnosť. A milosrdenstvo.

Radiť pochybujúcim! Ale čo môžeme poradiť bezmocnému človeku? Ako dobre poradiť človeku v jeho bezmocnosti? Uväznení v zúfalstve? Ako ukázať, že táto pochybnosť je klamstvom? O nás a o tebe!

Pane Ježišu, ďakujeme ti za všetky otázky, ktoré v nás vyvstávajú, keď sa zastavujeme na tomto zastavení. Nechceme jednoduché odpovede.... Prosíme ťa za pokornú otvorenosť tvojmu Duchu – Duchu rady, ktorého sme prijali vo sviatosti birmovania – jeho múdrosti a porozumeniu. Nech On načúva v nás, nech nám ukazuje: vhodné otázky a pravdivé odpovede.

Chválim ťa za všetkých, ktorí podporujú pochybujúcich a nenechávajú ich osamelých – obzvlášť v pochybovaní o možnosti pokánia a vyslobodení zo slabostí.

Chválim ťa za ich blízkych: rodinu, priateľov, terapeutov a duchovných vodcov. Za všetkých, ktorí nestrácajú vieru v ľudí. A v teba. Amen.

10

Ježišovi vyzliekajú šaty NAHÝCH ODIEVAŤ

I vstal a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Ale otec povedal svojim sluhom: „Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy!“
(Lk 15, 20. 22)

Keď kľáčal pred svojím otcom, bol takmer nahý. Premárnil všetko. Nie je to nijaké šťastie! Stratil vlastnú sebaúctu. Je nahý ako otrok. Ako ten, čo zbankrotoval - vlastnou vinou – prišiel aj o poslednú košeľu! Nahý – ako Adam a Eva v raji, keď sa im po spáchaní prvého hriechu otvorili oči a oni zbadali, že sú nahí a skryli sa pred tebou. On chcel pravdepodobne rovnako skryť svoju nahotu pred otcom. Hriešnik rovnako ako oni. V rozpakoch a ponížený.

Táto scéna, Pane, nám pomáha vidieť tvoju nahotu na Golgote inak. Neobnažili ťa proti tvojej vôli. Zvolil si si nahotu, aby si ukázal tvoju jednotu s nahým Adamom a Evou, s každým márnotravným synom a dcérou – nahým a poníženým hriechom. Na Golgote si sa stal nahým nie pred učiteľmi, ale pred Otcom. Slová márnotravného syna: „Otcе, zhrešil som proti tebe... Už nie som hoden volať sa tvojím synom,“ sa stávajú tvojimi vlastnými. Hovoríš, že je to tvoja nahota! Si zjednotený so mnou, ktorý som obnažený hriechom.

Táto jednota ma zachraňuje. Pretože tvoj Otec sa nemôže pokojne pozerať na nahotu svojho dieťaťa. Hneď ma zaodieva. Do najlepších šiat dlhých až po členky, so zlatým pásom cez prsia (porov. Zjv 1, 13). Nahý v smrti – v zmŕtvychvstaní opäť zaodetý synovskou dôstojnosťou. A my a ja s tebou.

Bože, náš Otec, ty ako prvý zaodievaš nahých! Prosíme ťa, daj, aby sme ťa napodobňovali. Nauč nás podeliť sa, v prípade potreby, s našim oblečením.

Daj, aby sme sa delili ako ty - s tým najlepším – novým, čistým a upraveným oblečením, nie starým, opotrebovaným a zbytočným.

Daj nám tiež skromnosť a striedmosť v obliekaní, aby sme mohli ľahšie rozdeliť to, čo sme ušetrili.

Prosíme ťa o to pre Toho, ktorý prijal našu nahotu a obliekol nás v nového človeka. Amen.

Ježiša pribývajú na kríž

KRIVDU TRPEZLIVO ZNÁŠAŤ

Keď to počuli, pukali im srdcia od zlosti a zubami škripali proti nemu. Ale on, plný Ducha Svätého, uprene sa zahľadil na nebo, uvidel Božiu slávu a Ježiša stáť po pravici Boha. Potom si kľakol a zvolal veľkým hlasom: „Pane, nezapočítaj im tento hriech.“ A len čo to povedal, zomrel. (Sk 7, 54 – 55. 60)

Velebíme Ťa, Pane Ježišu, za to, že si dal takú moc ľuďom! Moc vo forme trpezlivosti – a to nie ani tak tvárou v tvár utrpeniu, ale zoči-voči tým, ktorí ho spôsobujú. Dokonca aj voči prenasledovateľom. Táto trpezlivosť nie je len zahryznutím si do jazyka. Nie je to len nečinná apatia. Ani stoický pokoj s pocitom chladnej nadradenosti nad zločincami.

Štefanova trpezlivosť, trpezlivosť mučeníkov, je láska k previnilcom. Je to silné svedectvo. Je to ticho plné pokoja, prerušované modlitbou za odpustenie. Je to posledné silné slovo a skutok milosrdenstva. Štefanova trpezlivosť predstavuje tvoju trpezlivosť, Pane; jeho slová sú odrazom tvojich slov: *Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*. Vo chvíli mučenia Štefan tiež pozdvihol oči k nebu a videl teba! Mal pred očami teba, nie bolesť a hnev nepriateľov. Táto vízia ho uchvátila a premenila – stal sa podobným tebe. Prísľub Písma bol splnený na Štefanovi: *Vieme, že keď sa zjaví, budeme mu podobní, lebo ho uvidíme takého, aký je*. Presne tak! Zjavil si mu seba a pripodobňuješ ho sebe.

Ježišu Kriste, trpezlivý a veľmi milosrdný, daj, aby sme upriamili naše oči na teba ako Štefan. Daj nám objaviť trpezlivosť ako skutok veľkého milosrdenstva! Polož svoj prst na naše ústa, keď chceme vybuchnúť s horkosťou a hnevom, agresiou a sťažnosťou. Nauč nás modliť sa za našich nepriateľov. Neodporovať zlému. Nastaviť druhé líce. Tomu, kto sa chce súdiť a vziať šaty, nechať aj plášť. Namiesto jednej míle ísť dve. Pomôž nám, aby sme sa nedovolili zlu, aby zvíťazilo, ale aby sme dobrom premáhali zlo.

Pokorný Baránok, vedený na zabitie ako ovca, ktorá onemela pred strihačmi, zjav v nás svoju trpezlivosť. Ty žiješ a kraľuješ naveky vekov. Amen.

12

Ježiš na kríži zomiera SMÄDNÝCH NAPÁJAŤ

Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Žízňim.“ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam. (Jn 19, 28 – 29)

Bol som smädný a (ne)dali ste mi piť...

Po čom túži umierajúci človek? Po čom túži umierajúce dieťa? Tebe ponúkli ocot. Posledné ľudské gesto voči tebe. Sekundu pred smrťou. Posledný výsmech. Posledný skutok nepriateľstva. Ako povedal žalmista: *Čakal som, že dakto bude mať so mnou súcit, no takého som nestretol... Do jedla mi dali žlče, a keď som bol smädný, napojili ma octom.* (porov. Ž 69, 21 – 22). Ničoho sme ňa neušetrili! Ani len zosmiešnenia tvojej poslednej prosby...

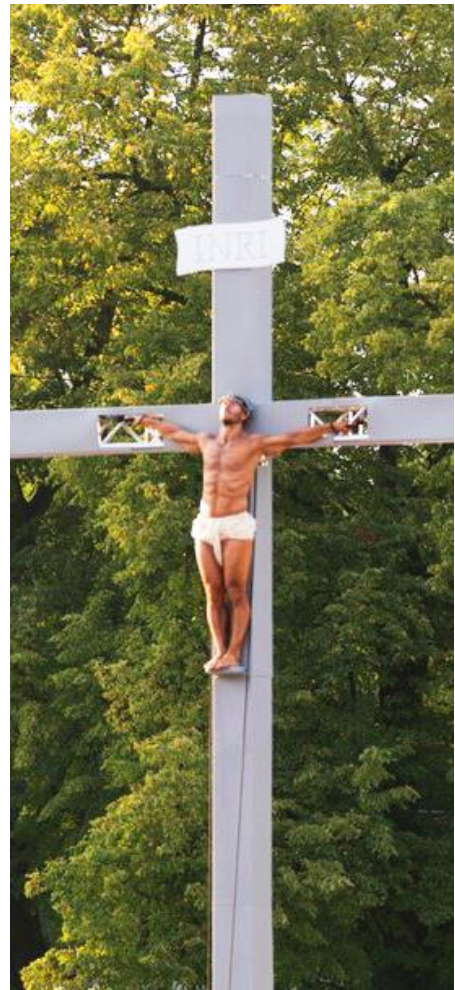
Desí ma pomyslenie na to, že by sa to mohlo stať znova, aj dnes. Že môžem byť ľahostajným, že môžem chcieť zutekať od prosby osamelých, umierajúcich ľudí, ktorí sú niekedy blízko pri mne. Alebo sa môžem snažiť oslobodiť od nich prostredníctvom darov, ktoré by mali nahradiť... prítomnosť.

Pane Ježišu, ty poznáš túžby každého ľudského srdca. Ty ich chceš nasýtiť živou vodou – ktokoľvek z nej bude piť, už nikdy nebude smädný. Táto voda, ktorú ty dávaš, je Duch Svätý – On, ktorý je v tajomstve Najsvätejšej Trojice zosobnenou láskou. Veď nás, aby sme rovnako ako ty objavovali a porozumeli ľudským túžbam a išli im v ústrety.

Daj, aby sme boli nablízku smädným ľuďom. S pohárom vody. A s láskou, ktorá je kanálom živej vody.

Chválime ňa za všetkých, ktorí tak robia, ktorí sú sprevádzaní tebou prítomní pri umierajúcich. Za doktorov, zdravotné sestry, pracovníkov v hospicioch a terapeutov v opatrovateľských zariadeniach. Za všetkých dobrovoľníkov a tých, ktorí finančne podporujú hospice.

Jedine ty naplníš ľudskú túžbu na veky vekov. Amen.

Ježiša skladajú z kríža do náručia Matky ZA ŽIVÝCH A MŔTVYCH SA MODLIŤ

Jeden zo zástupu mu odpovedal: „Učiteľ, priviedol som k tebe svojho syna, posadnutého nemým duchom.“ On im povedal: „Tento druh nemožno vyhnať ničím, iba modlitbou.“

(Mk 9, 17. 29)

Hľadáme na teba, Mária, sediacu pri päte kríža, s mŕtvym telom svojho syna v náručí. Zotrvávajúcu v modlitbe. V bolestnom sústreďení, ale v modlitbe. To je presne dôvod, prečo nie si bezradná, bezmocná, porazená, zlomená – ale, práve naopak, si posilnená, najviac sa podieľaš na synovom diele záchrany ľudstva, milosrdná spolu s ním – prvá z dlhej historickej procesie tých, ktorí sa radujú v utrpeniach za nás a na vlastnom tele dopĺňajú, čo chýba Kristovmu utrpeniu, pre dobro Jeho tela, ktorým je Cirkev. A robia to v modlitbe!

Tu je, v skutočnosti, druh zla, typ démonov a pokušení, ktoré je možné vyhnať len modlitbou. Akýkoľvek iný „nástroj“ je neúčinný. Zostáva len modlitba a pôst.

Tvoja modlitba, Mária, na Golgote je skúsenosťou sily, nie slabosti. Dokazuje, že milosrdenstvo nie je nikdy, v žiadnej situácii bezmocné! Keď sa všetci ostatní vzdávajú, milosrdenstvo siahne po mocnej zbrani modlitby.

Pane Ježišu, chválime ťa a prosíme za ľudí, ktorí neprestávajú v milosrdnom boji za druhých, aj keď to všetci ostatní už vzdali. Ďakujeme ti za tých, ktorí sa s úplnou dôverou v teba modlia za mŕtvych – tragicky, náhle, v tvrdohlavosti, rebélii, v odmietnutí obrátenia. Za tých, ktorí prostredníctvom vytrvalých modlitieb sprevádzajú tých, ktorí nechcú žiadnu spoločnosť, ktorí sa brodia zlom, ktorí podľahli nerestiam alebo nechcú vidieť zlo, ktoré robia. Vďaka za tých, ktorí skrze vytrvalú modlitbu a pôst podporujú nevyliciteľne chorých, umierajúcich a tých, ktorí oplakávajú svojich milovaných. Za tých, ktorí sa modlia za pokoj a obeť vojny. Prosíme ťa, zapáľ v nás charizmu milosrdnej modlitby za živých a mŕtvych. Amen.

Matka milosrdenstva, oroduj za nás!

14

Ježiša pochovávajú MŔTVYCH POCHOVÁVAŤ

Ja, Tóbi, som kráčal po cestách pravdy a konal spravodlivé skutky po všetky dni môjho života. Veľa milosrdenstva som preukázal bratom z môjho kmeňa a národa, ktorí odišli so mnou ako zajatci do Ninive v asýrskej krajine. Svoj chlieb som dával hladným a svoj odev nahým a keď som videl mŕtveho z môjho národa, vyhodeného za ninivské hradby, pochoval som ho. Ktosi z Ninivčanov však šiel a udal ma kráľovi, že ich ja pochovávam. Keď som sa dozvedel, že to kráľ o mne vie a že ma hľadajú, aby ma zabili, naľakal som sa a ušiel som. Všetok majetok mi skonfiškovali a prepadol v prospech kráľovej pokladnice. Ostala mi iba moja manželka Anna a môj syn Tobiáš. (Tob 1, 3. 17. 19 – 20)

Je pohreb skutočne takým dôležitým skutkom milosrdnej lásky? Stojí za to riskovať tak veľmi, ako riskoval Tóbi, keď pochoval mŕtveho? Kráľov hnev, život, bohatstvo?!

Ako veľmi rozumieme tejto vnímavosti? Vo svete, kde stále viac a viac rodín nevyzdvihne telá svojich milovaných z nemocnice, aby ich pochovali... Vo svete, kde matky nie vždy vidia telo novorodenca, ktoré zomrelo pri pôrode... A telá detí, ktoré sú po potrate jednoducho vyhodené do koša?

Pane Ježišu, chceme tvoriť – a spolutvoriť! – odlišný svet. Preto ťa chválime za Jozefa z Arimatey, ktorý chcel byť Tóbiom pre teba. A za Tobiášov dneška. Chválime ťa za tých, ktorí sa starajú o pohreby bezdomovcov. Za tých, ktorí pomáhajú chudobným a osamelým ľuďom pochovať ich milovaných. Za tých, ktorí sa starajú o zabudnuté hroby neznámych ľudí, o hroby nepriateľov – vojakov nepriateľskej armády, členov etnických alebo národných menšín. Požehnaj tých, ktorí sa starajú o najväčšie cintoríny na svete a udržiavajú pamiatku miest ako Auschwitz, Birkenau, Dachau, Buchenwald a iné.

Chráň nás pred zanedbaním tohto skutku lásky. Naliehaj na nás, aby sme nikdy nezanedbali pohreb svojich milovaných. Aby nikto z našich priateľov nebol osamelý, keď smúti za svojimi milovanými. Daj, aby sme spomínali na mŕtvych. V osobnej modlitbe a počas liturgie. Navštevovaním hrobov. Amen.

Daj nám úctu voči smrti! Je bránou do života!

Svetové dni mládeže Krakov/Blonia/29. 7. 2016

Autor zamyslení: biskup Grzegorz Ryś

Preklad: Zuzana Vandáková

Jazyková úprava: Stanislava Vavreková

Foto: Official SDM photo/Internet

Pre STOPY SDM pripravil: Pavol Danko

Obrazový záznam nájdete tu: <http://www.tvlux.sk/archiv/play/10350>